

«Jūs esat vairāk pasargāti»

Ketevana Kukhianidze ir 23 gadus veca gruzīnu meitene, kura divus gadus studējusi Latvijas Universitātē un nule ieguvusi maģistra grādu, Ekonomikas un vadības fakultātē apgūstot studiju programmu "Eiropas studijas".

■ ILZE KUZMINA

Izlaidumā Ketevana saņēma arī atzinības rakstu, jo viņas maģistra darbs par cilvēktirdzniecības novēršanu saņēma augstāko iespējamo novērtējumu – desmit balles, kas nozīmē "izcili". Izstrādājot šo maģistra darbu, Ketevana intervēja augsta līmeņa starptautiskos ekspertus šajā jomā un secināja, ka katra valsts, izstrādājot attiecīgus likumus, var gana veiksmīgi pret šo problēmu cīnīties.

gan strādājusi arī par juriskonsultu bankā un citur.

Taču kopumā, tā kā esmu jauna, mana darba pieredze nav liela.

– **Kāpēc vēlēties studēt Latvijā?**

– Latvija ir ES valsts, bet Gruzijā jebkuram ES valstu augstskolas diplomam ir augsts prestižs.

– **Bet vai nevēlies? Latvijā pēdējā laikā tik daudz runāts par to, ka mūsu augstākā izglītība nav gana kvalitatīva.**

– Es nevaru spriest par augstākās izglītības līmeni Latvijā kopumā. Taču tieši Eiropas studiju programma, manuprāt, ir izveidota augstā līmenī. Prasības bija augstas, tāpēc nācās mācīties katru dienu un daudz. Dažkārt neatšķīru dienu un nakti, jo visu laiku mācījos. Daudz bija jāstrādā pašiem bibliotēkā, nācās gatavot prezentācijas par dažādām tē-

”Neraugoties uz problēmām, kas valda pašu mājās, negrastos meklēt darbu ārzemēs, gribu atgriezties Gruzijā un strādāt tās labā.

Līdz ar Ketevanu šajā starptautiskajā studiju programmā, kurā mācības notika tikai angļu valodā, LU studēja arī jaunieši no Amerikas Savienotajām Valstīm, Azerbaidžānas, Itālijas un Rumānijas. Sešu gruzīnu jauniešu studiju izmaksas sedza LU, bet par piecu jauniešu studijām maksāja Eiropas Komisija.

– **Kā nokļuvi Latvijā?**

– Biju pabeigusi bakalaura studijas tiesību zinātnē Kutaisi valsts universitātē un plānoju uzsākt maģistra studijas. Taču vasarā sākās karš ar Krieviju. LU, kas jau agrāk bija sadarbojusies ar Kutaisi universitāti, piedāvāja savu atbalstu gruzīnu jauniešiem – studiju vietas Latvijā. Tika izsludināts konkurss, atsūtījām savus dokumentus, un seši Kutaisi studenti ieguva te studiju vietas.

Tā kā Gruzija nav Eiropas Savienībā, radās problēmas ar vīzu iegūšanu, līdz ar to studijas Latvijā uzsākām nevis kopā ar visiem, bet gan tikai novembrī.

Manas studijas bija apmaksātas, bet uzturēšanās izdevumi ne, tāpēc liels paldies maniem vecākiem, ka atbalstīja mani. Ceru, ka atradīšu Gruzijā labu darbu un varēšu viņiem atlīdzināt.

Par Eiropas studijām man bija jo sevišķi liela interese gan tāpēc, ka Gruzija cer iestāties Eiropas Savienībā, gan tāpēc, ka mana darba pieredze arī saistīta ar starptautiskām organizācijām, piemēram, Gruzijā esmu bijusi jurista asistente Cilvēktiesību centrā. Esmu

mām. Iespējams,

jo grūtāk bija tāpēc, ka iepriekš biju studējusi tikai jurispudenci, bet nu bija jāapgūst arī ekonomika, politikas zinātne, komunikācija. Bija jācenšas, lai tiktu citiem līdzī, turklāt turētos augstā līmenī. Man studiju laiks bija grūts, bet nu labi, ka tas ir garām un diploms ir rokā.

Ja salīdzinu studijas šeit ar studijām Gruzijā, jāteic, ka arī manā dzimtenē studiju līmenis bijis gana augsts, ja jau varēju turpināt studijas magistrantūrā Latvijā. Tomēr uzskatu, ka vairāk savai valstij varēšu dot tagad, kad esmu studējusi citā valstī, jo mans redzesloks un pieeja dažādām problēmām ir citāda, nekā būtu tad, ja mācītos tikai Gruzijā.

– **Vai kaut kas tevi Latvijā pārsteidza?**

– Ak, Dievs, kā mani pārsteidza laika apstākļi! Šoziem taču bija minus 27, minus 30 grādi. Kad stāstīju to mammai, viņa bija šokā un brīnījās, ka esmu izdzīvojusi. Es pati arī brīnījos. Labi, ka tas ir pārciests. Nu jau jūtos atkal labi.

– **Kas tev Latvijā iegaršojās?**

– Man garšoja ēdiens fakultātes kafējnicā un "LIDO", bet no latviešu tradicionālajiem ēdieniem ļoti garšoja speķa pīrāgi. Zirņi ar speķi – nu tiem ir savdabīga garša, bet, ja gribas ēst, var ēst arī tos.

– **Studēji te angļiski, bet vai, dzīvojot Latvijā, ie-**

FOTO NO PERSONĪGĀ ARHĪVA

Ketevana Kukhianidze: "Latvija ir Eiropas Savienības valsts, un studēt ES – tas ir ohoho! Gruzijā jebkuram ES valstu augstskolas diplomam ir augsts prestižs."

mācījies kaut nedaudz arī latviešu valodu?

– Māku pateikt "paldies", "lūdzu", "kā tev iet", "kas tas ir". Varu pat latviski pateikt sava maģistra darba garo nosaukumu. Grāmatas latviešu valodas mācībām neizmantoju. Ieklausījos latviešu valodā un tad jautāju, ko nozīmē tas vai tas. Šo to no latviski runātā saprotu, un man ir prieks par to.

– **Daudzi krievvalodīgie Latvijā dzīvo gadu desmitiem, bet latviski nerunā.**

un Jūrmalā, tur ļoti patika. Daudz laika ceļojumiem neatlika, jo ļoti koncentrējos mācībām. Gribēju sasniegt maksimumu. Studenti bieži daudz domā arī par dažādām izklaidēm. Man izklaides pat negribējās, jo šobrīd svarīgākas bija mācības. Izklaidēšos Gruzijā.

– **Kas kopīgs Latvijai un Gruzijai un kas atšķirīgs?**

– Kopīgs ir tas, ka labi un atsaucīgi cilvēki ir gan Latvijā, gan arī Gruzijā. Mani studiju biedri latvieši bija

ropas Savienībā un NATO, bet mums ne, un es pat baidos prognozēt, kad mums izdosies šo sapni piepildīt. Pirms četriem gadiem droši teicu, ka 2010. gadā noteikti būsim NATO. 2010. gads ir pienācis, bet vēl arvien nesam NATO dalībvalsts.

Taču man prieks, ka Latvijai un Gruzijai ir labas attiecības, ka Latvija mūs atbalsta. Ceru, ka ekonomiskā sadarbība attīstīsies. Tas būtu labi jums, bet mums tas būtu ļoti, ļoti labi.

Zinu, ka Latvijai, tāpat kā Gruzijai, ir problēmas attiecībā ar Krieviju. Taču jūs esat vairāk pasargāti, jo esat ES un NATO dalībvalsts. Domāju, ja Gruzija būtu kaut vienā no šīm organizācijām, Krie-

Tāpēc bija ļoti svarīgi, ka saņemām citu valstu atbalstu un pat Latvijas premjers atbrauca uz Tbilisi.

– **Kā attiecības ar Krieviju varētu risināties nākotnē?**

– Ceru, ka diplomātiskās sarunas nesīs augļus un Krievija sapratīs, ka karš un militāras provocācijas nav pareizs veids, kā risināt starpvalstu nesaskaņas. Ceru, ka Krievijai pietiks ar savu teritoriju un tā netikos pēc tā, kas pienākas citām tautām.

– **Bet ko darīt ar Abhāziju un Dienvidosetiju: vai tur kāds risinājums vispār iespējams?**

– Nevar atstāt visu, kā ir! Nevēlos vairs pieredzēt karu. Valsts vadītājiem jābūt tik saprātīgiem, lai spētu rast risinājumus.

Tas, ka Gruzijai nav izdevies saglabāt teritoriālo vienotību, traucē arī integrācijai ES un NATO, kuras pārstāvji gan teikuši, ka varētu mūs uzņemt arī bez Abhāzijas un Dienvidosetijas. Taču tie ir tikai vārdi, darbos mūsu uzņemšana NATO kavējas. Mēs nepacietīgi gaidām, kad NATO atvērs mums durvis.

Karš mūsu vēlmi iestāties NATO tikai veicinājis, čakli veicam visas nepieciešamās reformas, stiprinām armiju.

– **Vai Gruziju arī skārusi ekonomiskā krīze?**

– Mums tā sākās agrāk nekā citiem. Faktiski karš nozīmēja arī ekonomiskās krīzes sākumu. Daudzi devās bēgļu gaitās, zaudēja mājas un darbu. Arī šobrīd Gruzijā valda diezgan liels bezdarbs. Vienlaikus tik liels ekonomiskais kritums kā Latvijā Gruzijā nebija. Mēs gan jokojam, ka Gruzijā vienmēr ir krīze.

Taču Gruzijai ir ļoti daudz attīstības iespēju. Mums ir gan dabas resursi, gan iespēja tūrisma attīstībai – kalni, jūra.

– **Vins!**

– Jā, vins. Gruzīniem ir tā: ja ir vins, tad viss kārtībā, var dzīvot (*smejas*).

Gruzija ir brīnišķīga valsts, tāpēc mūsu teritorija ir iekārta vienmēr. Vajadzētu, lai vēsture pagriežas pozitīvākā virzienā. Lai kaimiņi vēlētos ar mums sadarboties, nevis pakļaut.

Diemžēl ļoti daudzi gruzīni dzīvo ārpus savas dzimtenes. Es vēlētos piedzīvot laikus, kad atkal visi gruzīni dzīvo Gruzijā. Pati, neraugoties uz problēmām, kas valda pašu mājās, negrastos meklēt darbu ārzemēs, gribu atgriezties Gruzijā un strādāt tās labā.

– **Kādu darbu cerat Gruzijā atrast?**

– Zinu droši, ka nevēlētos strādāt privātajā sektorā. Gribu ciešāk iesaistīties valsts attīstībā, tāpēc ceru, ka izdosies atrast darbu parlamentā vai kādā no ministrijām.

”Ceram, ka Latvijas un Gruzijas ekonomiskā sadarbība attīstīsies. Tas būtu labi jums, bet mums tas būtu ļoti, ļoti labi.

– Nezinu, kāpēc viņiem ir tāda attieksme, taču tā ir viņu problēma. Gruzijā dzīvošie cittautieši ņem vērā konstitūcijā teikto, ka valsts valoda ir gruzīnu valoda, un to apgūst.

– **Ko Latvijā redzēji ārpus Rīgas?**

– Biju Siguldā, Ventspili

ļoti draudzīgi. Viņu sabiedrībā nejūtos kā cittautiete, jo mentalitāte un skatījums uz dažādiem jautājumiem nav nemaz tik atšķirīgs.

Man ļoti patik jūsu tradīcijas, latviešu tautastērpī, kultūra.

Atšķirīgs toties ir tas, ka jums izdevies iestāties Ei-

vija neuzdrošinātos iebrukt mūsu valstī.

– **Kā tevi skāra karš, un kādas izjūtas tas atstājis?**

– Kilometru no Kutaisi, kur dzīvoju, sprāga bumbas. Pēc tam uzzinājām – ja karš vēl nedaudz turpinātos, krievu karavīri būtu soļojuši pa manas pilsētas ielām.

To, ka attiecības ar Krieviju ir gruzdošas, juta visi. Taču nenāca prātā, ka varētu sākties karš. Tāpēc, kad tas notika, sajūta bija dīvaina. It kā zini, ka karš tavā zemē nu ir realitāte, bet kaut kā līdz galam nespēj to pieņemt, nespēj tam noticēt. Uz kara aīnām televīzijā raudzījāmies attālināti, tā, it kā skatītos filmu, bet tajā pašā laikā visi raudājām. Es nespēju sevi saņemt rokās un kontrolēt savas emocijas. Katru dienu likās, ka šodien taču karam jābeidzas, bet tas nebeidzās.

Krievija vēlas savā kontrolē paturēt Abhāzijas un Dienvidosetijas teritorijas, kaut gan uz šo zemi tai nav nekādu tiesību. Ļoti daudzi jauni gruzīnu puīši gājuši bojā, jo tā nebija vienlīdzīga cīņa: Krievija ir daudz lielāka un militāri spēcīgāka par Gruziju. Daudzas kritušo mātes vēl arvien valkā sēru drānas.